PeteReSSman

Ljubljana – Gospa Sveta

Blaž Lukan

Manifest za novo dramo

PeteRessman
LJUBLJANA – GOSPA SVETA

Blaž Lukan
MANIFEST ZA NOVO DRAMO

Urednica: Ana Perne
Uredniški odbor: Simona Hamer, Zalka Grabnar Kogoj, Simona Semenič

Prevajalka dramskega teksta in avtorica spremne besede k prevodu (v slovenskem in angleškem jeziku): Jedrt Maležič
Prevajalka teoretskega teksta: Barbara Skubic

Lektorica za slovenski jezik: Jana Kolarič
Lektor za angleški jezik: Eric Dean Scott

Oblikovanje: Vesna Brekalo, Petra Veber
Vizualno gradivo: Petra Veber
Prelom: Vesna Brekalo

Izdajatelj:
Kulturno društvo Integrali
Šmartinska cesta 5
1000 Ljubljana
kdintegrali@gmail.com
www.pre-glej.si
Zanj: Simona Semenič

Tisk: CICERO, Begunje, d.o.o.
Naklada: 750

Ljubljana, november 2010

Ljubljana – Gospa Sveta

ali

Vozi nas vlak v daljave

Popotovanje Slovenske Maternice *iz prestolnice na Gosposvetsko polje*
(dramska pesnitev po motivih
romana / pesnitve Moskva – Petuški
in
pogovorov / pesnitve Pogovor v maternici koroške Slovenke*)*

Za soavtorstvo se priglašata:
koroško-slovanski Janko Messner *in rusko - slovansk* Venedikt Jerofejev

/branje za izbrance/

Glej! Naš slovenski jezik *ni nikoli imel prihodnosti, in v tem je bila njegova prednost. Vedno je imel samo sedanjost. Če jo je intenzivno izkoriščal, se je prihodnost ustvarjala po potrebi. Živi samo v predstavah resničnosti, ki jih pripravlja sedanjost.*
(Morda je to v resnici mislil Matjaž Zupančič, ki je v knjižico za prvih 20 let Gleja zapisal nekaj drugega.)
*Da bomo ugotovili, kaj je čisto zares res, bi ga morali (*naš slovenski jezik*) raziskovati v njegovi zibelki na obrobju njegove (jezikovne) (po)krajine, kamor ga v tej pesnitvi tudi pošiljamo. Z Vlakom. Čez vso deželico, konspirativno – zato naj potuje proti smeri urinih kazalcev!*
In še vzklik: ***»Oh, ko bi le bil jezik naša edina skrb!«***
(avtor, avgust 2010)

PRVI KOS POTI
(Janko Kos)

LJUBLJANA POLJE – SOLKAN

Vstopijo osebe:

Andreja Kopač – piska zgodovine eksperimentalnega gledališča in potem;
Simona Hamer – dramaturginja dobre volje;
Stara Rdeča Omara – Sfinga Širca, maskirana v konspirativno zavetišče Slovenske Maternice;
Slovenska Maternica – Janka Messnerja;
Mojca Prevent – 37-letna priučena šivilja;
Anzej Siegfried – 37-letni mrtvi dojenček, Mojčin brat dvojček;
Vsi – mi;
Janko Kos – maskiran v Janka Ovna.

Marinka Poštrak – Marinka Poštrak;
Boby Colvill – Bobby Colvill;
Pe Er – maskiran v nevidnega avtorja;
Ivan Volarič – Feo – Ivo Volarič – Feo.

FRAGMENTI NA KOSIH

Ljubljana Polje – Ljubjana Center: **A 3 Bute To Glej;**
Ljubljana Center – Medvode: **Atribut;**
Medvode – Bled: **Intermezzo 1 / Delavnice 1.2;**
Bled – Most na Soči: **Prva Šircina uganka;**
Most na Soči – Solkan: **But But Butnskala.**

A 3 Bute To Glej

ANDREJA KOPAČ in SIMONA HAMER
Po prstih se spuščata po okroglih stopnicah. Tema. Klet. Velika železna vrata.

VSI
So prestrašeni.

ANDREJA KOPAČ in SIMONA HAMER
Gledata okroglo in se naslonita na velika železna vrata. Vrata škripajo.

VSI
Si mašijo ušesa.

ANDREJA KOPAČ in SIMONA HAMER
Gledata okroglo naokrog. Tema. Nič ne vidita.

VSI
Si mencajo oči.

JANKO KOS
Namesti ogromno luč.

VSI
Zamižijo.

SIMONA HAMER
Prinese dobro voljo.

VSI
Se sramežljivo hahljajo dobri volji.

ANDREJA KOPAČ in SIMONA HAMER
Zagledata ropotarnico ali nekakšno klet, kjer je mogoče najti precej; od razsute delavnice, v kateri izpod spretnih rok nastaja prenekatera Glejeva scenografija, do nametanih zabojev in ogromne, do visokega stropa segajoče police, ob kateri za trenutek obstaneta in se odločata, ali se vanjo sploh hočeta zakopati. Nekaj predmetov odmečeta, da se prebijeta do polic.

*

Iz prahu, ogromno prahu, veliko porumenelega papirja in nekaj zlomljenih deščic na zabojčkih, ki teže papirja ne morejo vzdržati, se dviga
zastor.

Atribut

Kar naenkrat se začne vrteti film.
Po določenem času se slika začne ostriti, saj je mogoče zaznati, da je več kot devetdeset odstotkov vseh materialov na policah računov iz preteklih let.
Zatem se začne.

ANDREJA KOPAČ

Kaj je sploh bilo to mesto?

SIMONA HAMER

Ta Glej?

ANDREJA KOPAČ

Kdo je notri deloval?

SIMONA HAMER

Kaj se je dogajalo?

ANDREJA KOPAČ

Kako je potekalo?

Fragmenti
govorijo sami za sebe, svojo zgodbo, ki jo redkokdo (morda z izjemo Maksa Soršaka) v celoti pozna. In medtem ko se nekateri niti nočejo več spominjati (na primer, Dušan Jovanović), drugi na njej prav pospešeno jadrajo še danes (na primer, Janez Janša.)

ANDREJA KOPAČ in SIMONA HAMER

Brskata po razsutem tovoru in selekcionirata fascikle z materiali. Nekje proti koncu zagledata STARO RDEČO OMARO.

STARA RDEČA OMARA
Se odpre.

SLOVENSKA MATERNICA
Pade iz Stare Rdeče Omare.
Se odpre.

MOJCA PREVENT in ANZEJ SIEGFRIED
Padeta iz Slovenske Maternice.

ANZEJ SIEGFRIED

Ja. Ich bin noch einer Tschushin …

Obmolkne. Ne zmeni se za nič več. Glavica mu trdovratno visi na stran, oči ima čvrsto zaprte, ušesa spiralasto zavita, prstke skrčene v pesti.

MOJCA PREVENT

Poje po notah Milana Kamnika.

Ena pot vodi v Ljubljano, druga pelje na Dolenjsko, moja pot vodi na Koroško, tja pod Peco in pod Uršljo.

ANZEJ SIEGFRIED

Zleze nazaj v Slovensko Maternico. Iz nje se sliši njegov glas.

Ti kar bodi zunaj! Dobra si mi spoti, Kriemhilda ti kriemhildska, pa se nafrfuli tam vsak dan v drug dirndl! Mene ta koroška dežela, ta zjodlana, še malo ne mika.

MOJCA PREVENT

Poje.

Moja pot želi si me, kliče, ko grem na sever, vzhod, jug, zahod. Katera pot vodi na Koroško?

Zleze nazaj v Slovensko Maternico.

SLOVENSKA MATERNICA

Poje.

Pred mrakom moramo biti tam. Križpotje nam bo pokazalo še v hrib in spet v dolino. Potujmo počasi in čez mesecev devet prišli bomo na Koroško!

Zleze nazaj v Staro Rdečo Omaro.

JANKO KOS

Odnese Staro Rdečo Omaro na ljubljanski kolodvor.

ANDREJA KOPAČ in SIMONA HAMER

Brskata po voznem redu.

Zastor

se še kar dviga iz voznega reda.

Intermezzo 1

Načrtovan v Kranju, a vlak že zdrvi mimo, proti Radovljici, Žirovnici in Bledu.

Delavnice 1.2

Vse se je zgodilo na TSD št. 35; Kranj, marca 2005.

MARINKA POŠTRAK
Kadi in gleda v kanjon Kokre.

BOBBY COLVILL
Pije pivo in kima.

Yes, yes, yes.

MARINKA POŠTRAK
Si popravlja ogrlico.

No, no, no.

BOBBY COLVILL
Pije pivo in kima.

Yes, yes, yes.

MARINKA POŠTRAK
Odide v kadilnico.

BOBBY COLVILL

Sup of soap or soup?

Zastor
pade v kanjon Kokre.

Prva Šircina uganka

JANKO KOS
Posadi Staro Rdečo Omaro v kupe in zapre vrata.
Naj bo sama. Čuvajmo slovenski jezik! Brežnjega nam preživeti ni!

Vlak drvi proti Bohinjski Beli.

STARA RDEČA OMARA
Sedi sama v kupeju.

VSI
Hočejo vstopiti v kupe in sesti na proste sedeže.

STARA RDEČA OMARA
Tišči vrata, da se ne bi odprla.

VSI
Potiskajo vrata.

STARA RDEČA OMARA
Popusti. Vrata se odškrnejo.
Naj bo. Spustim vas v kupe, če odgovorite vsaj na eno od petih slovenskih ugank.

VSI
Se strinjajo.

STARA RDEČA OMARA
Vzame neko knjigo v slovenskem jeziku in bere.
Sloviti udarnik Aleksej Stahanov je dvakrat dnevno hodil na malo potrebo, enkrat na dva dni pa na veliko. Ko se ga je naluckal, je hodil štirikrat dnevno na malo, na veliko pa nobenkrat. Izračunajte, kolikokrat na leto je Aleksej Stahanov šel na malo potrebo in kolikokrat na veliko, če upoštevamo, da je bil letno tristo dvajset dni pijan!

VSI
Na koga neki cikaš, Omara? A nikoli ne gre na sekret? Ga žre brez prestanka? Na koga cikaš, pujsa rdeča?

SLOVENSKA MATERNICA
Zamolklo iz omare.
To je neokusna uganka, Omara! To je uganka z umazanim podtekstom. Takih ugank ne bodo uganili.

VSI
Ha, poznamo to. To ni slovenska uganka. To je iz ruske knjige Moskva – Petuški.

STARA RDEČA OMARA
Knjiga je v slovenščini.

VSI

Ne, ne. To uganko naj rešijo Vsi drugi.

BOBBY COLVILL

Se cmeri kot dojenček.

Yes, yes, yes …

SLOVENSKA MATERNICA

Zasliši jokajočega dojenčka, zato se vznemirjeno premika v Stari Rdeči Omari.

STARA RDEČA OMARA

Mir! Saj ne joče Anzej!

BOBBY COLVILL

Se cmeri kot dojenček.

I want in a real theater. (Hočem v resnično gledališče.)

SLOVENSKA MATERNICA

Res ni Anzej!

Se umiri.

STARA RDEČA OMARA

Poje po notah Milana Kamnika.

Križpotje nam bo pokazalo še v hrib in spet v dolino. Potujmo počasi in čez mesecev devet prišli bomo na Koroško!

Vlak zapelje v mrak tunela med Bohinjsko Bistrico in Podbrdom.

Zastor

neviden v temi.

But But Butnskala

Vlak ostro zavre.
Buldožer stoji na progi.

STARA RDEČA OMARA
Se prekucne v kupeju.

SLOVENSKA MATERNICA
Se prekucne v Stari Rdeči Omari.

MOJCA PREVENT in ANZEJ SIEGFRIED
Se prekucneta v Slovenski Maternici.

PE ER
Lepopisno prepisuje iz romana / pesnitve Moskva – Petuški *v pogovore / pesnitev* Pogovor v maternici koroške Slovenke.

IVAN VOLARIČ – FEO
Ti tule kracaš, jaz pa umiram.

PE ER
To ni kracanje. To je lepopis.

IVAN VOLARIČ – FEO
Ja. Ti tule lepo pišeš, jaz pa umiram.
Pade na Buldožer.
Evo.
Umrl.
Zdele.
Ck.
Ni me več …

MOJCA PREVENT in ANZEJ SIEGFRIED
Se poravnata v Slovenski Maternici.

SLOVENSKA MATERNICA
Se poravna v Stari Rdeči Omari.
V dvainšestdesetem letu svojega življenja je umrl pesnik, pisatelj, glasbenik, pevec in pero-former Ivan Volarič – Feo, ki se je v slovansko literarno zgodovino zapisal dve leti po prvem poskusu rojstva Mojce in Anzeja, z zbrko slovenskih ponarodelih pesmi pod naslovom Desperado tonic water.

STARA RDEČA OMARA
Se poravna v kupeju.
Buldožer odpelje Ivana Volariča – Fea na pokopališče.
Vlak potegne proti Solkanu.

Zastor
prekrije krsto.

DRUGI KOS POTI
(Marjanca Kos)

SOLKAN – KOPER

Na novo vstopljene osebe:

Marjanca Kos – doktor za črne človeške ribice, močerile, Proteus anguinus parkelj;
e-Vald – sodobni digitalni urednik;
a-Bak – oznaka vseh slovenski literarnih Andrejev;
Širko Vasca – hermafrodit;
Bok Znebes – Bog iz Nebes.

FRAGMENTI NA KOSIH

Solkan – Nova Gorica: **Embriologija vretenčarjev I;**
Nova Gorica – Dutovlje: **Intermezzo 2 / Črna drobtinica;**
Dutovlje – Divača: **Kraške železnice;**
Divača – Koper: **Embriologija vretenčarjev II.**

Embriologija vretenčarjev I

Vlak stoji parkiran na stranskem tiru Solkana.

JANKO KOS
V kupeju objema Staro Rdečo Omaro.

MARJANCA KOS
Se z vretenci naslanja na vrata in z visoko našpičeno peto trka po njih.

JANKO KOS
Imaš knjigo?

MARJANCA KOS
Imam.

JANKO KOS
Slovensko?

MARJANCA KOS
Embriologija vretenčarjev.

JANKO KOS
Kaj?

MARJANCA KOS
To je naslov knjige.

JANKO KOS
Ampak rekli smo samo slovenske knjige.

MARJANCA KOS
Vrti oči.

JANKO KOS
Naj preverim.
Vzame Verbinca in SSK V T-Ž. Lista po Verbincu.

E, e, e, e, e embriologija. Nauk, ki preučuje nastanek in razvoj embria. Ki se tiče embriologije … E, e, e, e, e, e embrio. Zarodek, zaplodek, zametek živalskih ali rastlinskih organizmov v prvi dobi razvoja, človeški plod v prvih treh mesecih, glej fetus. F, f, f, f, f, fetus, fetus, plod, zaplodek, embrio, zarodek sesalcev nasploh, človeški plod od tretjega meseca naprej, ko se začne gibati …, fetusa, ki se tiče fetusa, fetalen.
Dobro.

Odloži Verbinca in položi dlan na SSK V T-Ž.

Za vretenčarje vemo. Je slovensko. Ki se vrti …, poznamo to.

MARJANCA KOS
Vrti oči.

JANKO KOS
Odpre vrata kupeja.

No, naj bo.

Boža Staro Rdečo Omaro.

Tu je omara. Pazi nanjo! V njej …

MARJANCA KOS

So vretenca …

JANKO KOS

Ne. Slovenska maternica.

MARJANCA KOS
Vrti oči.

JANKO KOS

V Stari Rdeči Omari v Slovenski Maternici sta Anzej in Mojca. Ampak tega ne sme nihče vedeti. Ker mora Anzej ob ponovnem rojstvu oživeti …

MARJANCA KOS

Kaj je zdaj v njej? Slovenska maternica ali Anzej in Mojca.

JANKO KOS

Saj tega ti ni treba vedeti.
Tu je Stara Rdeča Omari. Pazi nam nanjo!

MARJANCA KOS

Vretenčarji so zibel slovenstva!

JANKO KOS

Vretenčarji?
Sesalci!
Koroški sesalci!

Strogo žuga s prstom.

Zastor
se zagrne pred vrati kupeja.

JANKO KOS
Zadnji hip skoči iz zadnjega vagona. Pomaha, vlak potegne proti Krasu.
Kriči.

Pozdravite mi Kosovela!

Intermezzo 2

Načrtovan v Novi Gorici, vendar vlak že drvi mimo Dornberka proti Braniku.

Črna drobtinica

(črna drama)

Čas dogajanja: Sodobnost, april 2009:

(A. M., nezadovóljen / nezadovoljén s ponudbo honorarja 300 € za avtorsko polo, je prepovedal objavo spodnje zgodbe. Sodobniki mu želijo veliko sreče pri iskanju boljše ponudbe; predvsem pa honorarja, ki bo – kot je baje v sodobnosti ustaljena praksa – izplačan v 30 dneh po objavi.)

E-VALD

Pricvrči iz bakrene žice, pade na kolena in se plazi po sceni ter s kazalcem desnice tapka po tleh. Naenkrat s kazalcem naleti na drobtinico, ki se prime na blazinico prsta.

Lej! Drobtinica!

Nato jo dene v usta.

A-BAK

Pride peš z druge strani, poklekne in drsa s celo dlanjo po tleh scene. Približno tam, kjer je e-Vald našel drobtinico, najde še več drobtinic.

Lej! Drobtinice!

Nato se skloni globoko nad njih, jih s kazalcem vozi po podu na kupček ter jih prešteva.

Ena drobtinica, dve drobtinici, tri drobtinice, štiri drobtinice, pet drobtinic, šest drobtinic, sedem drobtinic …

E-VALD

Se gladi po trebuhu.

Zdaj sem zadovóljen. Zdaj sem zadovoljén.

A-BAK

Zmotil si me! Pizda!

E-VALD

Ne štej, ampak jej! Ena je dovolj za en dan.

A-BAK

Zmotil si me! Pizda! Pizda!

BOK ZNEBES

Gromko.

Ne preklinjaj, tudi ti si samo drobtinica!

A-BAK

Pogleda kvišku.

Ja, kdo si pa ti? Pizda! Pizda! Pizda!

BOK ZNEBES

Useka strelo naravnost v a-Baka. Ta v hipu zogleni v drobno črno drobtinico.

E-VALD

Se skloni nad drobno črno drobtinico.

A ti je reku!? A ti je reku!?

BOK ZNEBES

Zamahne z nevidno roko in z neba se usujejo drobne bele drobtinice.

E-VALD

Se po otročje veseli.

Sneži, sneži, sneži …

Nato se spet skloni nad drobno črno drobtinico.

Prekrile te bodo. Prekrile te bodo!

ŠIRKO VASCA

Priteče z veliko bisago prek ramena.

Joj, kooooooliko drobtinic.

Vrže bisago z ramena, pade na kolena in začne zbirati drobtinice v bisago.

E-VALD

Odcvrči nazaj v žico.

BOK ZNEBES

Ustavi padanje drobtinic in pogleda na uro.

Vse je v kurcu, ne v pizdi! Tudi žito iz Ljubljane.

Potem se z nevidnimi rokami prime za nevidno glavo.

Aj, ajaj, jaj! Aj, ajaj, jaj, kaj sem naredil, kaj sem naredil?!

ŠIRKO VASCA

Se skrivaj ozira v nebo in potuhnjeno odvleče nabasano bisago s scene.

BOK ZNEBES

Še enkrat useka s strelo, tokrat v prazno. Potem zagrmi z nebeških višav z gromkim gromenjem.

Vse je tako, kot je bilo!

Zastor pade na drobno črno drobtinico.

Kraške železnice

VSI
Se drenjajo pred kupejem.

ANDREJA KOPAČ in SIMONA HAMER
Se drenjata med vsemi. Potem se prerineta do okna nasproti vrat kupeja, ga odpreta, prižgeta cigareti in puhata dim v kraški zrak. Mimo okna švigne hiška z napisom Dutovlje.

SIMONA HAMER
A to so kraške železnice?

VSI
Zavpijejo.
Ne, ne, in ne!

SIMONA HAMER
A to niso kraške železnice?

ANDREJA KOPAČ
Kraške železnice so delovale samo med I. svetovno vojno.

SIMONA HAMER
Puhne oblaček dima v kraški zrak.
Iz tega lahko sklepamo, da vojna prinaša napredek.

VSI
Zavpijejo.
Ne, ne, in ne!

ANDREJA KOPAČ
Hah, hah! Simona ima prav. V miru Kraških železnic ne rabimo.

SIMONA HAMER
Zdolgočaseno pihne nov oblaček dima v kraški zrak. Mimo okna švigne hiška z napisom Divača.
Je še daleč?

VSI
Daleč, daleč!

ANDREJA KOPAČ
Daleč, saj gremo po najdaljši poti. Po poti proti času.

SIMONA HAMER in MARJANCA KOS
Vrtita oči.

ANDREJA KOPAČ

Ja! V nasprotni smeri urinih kazalcev. Za tristopetindvajset tisoč ur … je približno 37 let … bo oživel.

SIMONA HAMER

Saj živi, če govori.

VSI

Govori, a ne živi!

MARJANCA KOS

Vrti oči.

Embriologija vretenčarjev II

Mimo okna švigne hiška z napisom Črni kal.

MARJANCA KOS
Odgrne zastor kupeja in sede na Staro Rdečo Omaro.

VSI
Še kar pritiskajo na kupe.

SLOVENSKA MATERNICA
Se vznemiri v Stari Rdeči Omari.

STARA RDEČA OMARA
Mir!

MOJCA PREVENT
Se vznemiri v Slovenski Maternici.

SLOVENSKA MATERNICA
Mir! Viš, kako je Anzej miren!

MOJCA PREVENT
Anzej ni samo miren. Anzej je čisto plav.

ANZEJ SIEGFRIED

Se ne zmeni za nič. Pomodrela glavica mu trdovratno visi na stran, oči ima čvrsto zaprte, pomodrela ušesa spiralasto zavita, pomodrele prstke skrčene v pesti.

STARA RDEČA OMARA
Se vznemiri.

MARJANCA KOS
Mir!

VSI
Še kar pritiskajo na kupe.

MARJANCA KOS
Odgrne zastor kupeja in prisloni odprto knjigo proti Vsem.
Saj je vse v tej knjigi!

VSI
Na glas berejo.
Biokemijske raziskave, analiza alocimov so pokazale, da so dolenjski beli močerili tesneje sorodni s črnim, kot so med seboj beli močerili z Dolenjske in Notranjske. Notranjska in dolenjska skupina močerilov naj bi bili ločeni že približno 4,2 do 5,2 milijonov let, to naj bi bilo že v miocenskih površinskih vodah, preden se je začel pri nas razvijati kras s podzemnimi

vodnimi bazeni. Črni močeril je tako le populacija iz dolenjske skupine, ki je zaostala v prilagajanju na jamsko okolje. Sistematsko, Proteus anguinus parkelj, ga je poimenoval prof. dr. Boris Sket. S svojim res skoraj črnim telesom in z rdečimi škrgami ga je vedno neverjetno spominjal na črne parklje z rdečim jezikom, ki jih po Ljubljani ponujajo za časa miklavževanja.
Močeril je s prilagajanjem okolju izgubil kožno barvilo. Izjema je belokranjski črni močeril, Proteus anguinus parkelj, ki je izvirnejša rasa. Izgubil je tudi oči, pri mladičih drobni črni piki, ki pozneje zakrnijo in ju preraste koža; pri črnem močerilu so normalno razvite. Koža brez temnega pigmenta je zaradi krvi, ki proseva skoznjo, rahlo rožnata, barva človeške polti, od tod ljudsko ime človeška ribica. Zaradi riboflavina pa rumenkasta. Za svetlobo je občutljivo vse telo. Svojevrstno je razvito notranje uho, ki je hkrati ravnotežni in slušni organ. Močeril verjetno zaznava tudi šibka električna polja v vodi.
Ime izhaja iz poimenovanja temnote močerila. Znanih je več izpeljank. Prvič je upodobljen v reliefu na kamnitem obodu beneškega vodnjaka iz 10. stoletja, ki izvira s Krasa.
Žival je prvič omenil Valvasor v Slavi vojvodine Kranjske kot zmajevega mladiča v zgodbi, ki ji ni verjel. Žive mladiče je dobil iz Stične.

MARJANCA KOS
Zmagoslavno.

No …!

VSI
Ne pritiskajo več na vrata kupeja.

Pred oknom popolnoma mirno stoji hiška z napisom Koper.

MARJANCA KOS
Zagrne na vratih kupeja

zastor.

TRETJI KOS POTI
(Matevž Kos)

KOPER – ILIRSKA BISTRICA – KOČEVJE

Vstopijo še:

Matevž Kos – revizor fragmentov celote opravljenega dela;
Mentor Peter – preoblečen v monterja Petra s ceste;
Sveti Peter – preoblečen v vratarja;
Drago Kos – supervizor celih kosov opravljanega dela.

FRAGMENTI NA KOSIH

Koper: **Zglajeni nesporazum;**
Koper – Postojna: **Pogovor v Slovenski Maternici v Stari Rdeči Omari;**
Postojna – Brezovica: **Druga Šircina uganka;**
Brezovica – Škofljica: **Intermezzo 3 / Peter pred zakonom nebeških vrat;**
Škofljica – Kočevje**:** **Konec poti? Nemogoče!**

Zglajeni nesporazum

MATEVŽ KOS

Zakaj ta vlak ne vozi ponoči?

MARJANCA KOS

To ni Duma! Mislim … Z vlakom!

MATEVŽ KOS

Odhod. In zapiskal je vlak skozi mrak. O, deklica ti, ob oknu stoje …

MARJANCA KOS

Zardi.

MATEVŽ KOS

Jej, jej… takšna si kot naša Stara Rdeča Omara.

MARJANCA KOS

Zaripne.

Tu jo maš!

Mu porine Staro Rdečo Omaro v naročje, sunkovito odrine vrata kupeja in izgine skozi napol zastrti zastor.

MATEVŽ KOS

O, deklica ti, ob oknu stoje … Kako že gre naprej?

VSI

Radovedni čakajo.

MATEVŽ KOS

O, deklica ti, ob oknu stoje … se slači, se slači. Vsi gledajo. Nihče ne vidi …

VSI

Ne. Mi ne gledamo!
To ni Župančič. To je Kos … Kos … Kos …

MATEVŽ KOS

Kos? Jaz?

VSI

Neeeeee …

MATEVŽ KOS

Kosovel?

VSI

Jaaaaaaa!

Radostno zaploskajo.

Zastor *veselo zaniha, ko se vagon rahlo strese.*

MARJANCA KOS

Klic s perona.

Proteus anguinus parkelj!
Odhod. In zapiskal je vlak kot sam vrag!

Pogovor v Slovenski Maternici v Stari Rdeči Omari

MOJCA PREVENT

Viš. Zdaj se pa pelama domu … na unkern. Po tadolgi štrekni.

ANZEJ SIEGFRIED

Ke pa si bla ti take cajte?

MOJCA PREVENT

Šivala sem u Preventu. Za mercedese, pa za l'di smo šivale, za ljudska vozila, fauveje. Sej so uni tud l'di štamgrsa, tk ko mi.

ANZEJ SIEGFRIED

Za švabe nagraužne, ki nam še zdaj na pustijo obeh jezikov. Hajmatdinstovce …

MOJCA PREVENT

Pa ja ni bvo tk slabu, a veš. Smo vse Korošice šivale u Preventu. Pa štk smo pojale zraunu. Ko smo šle na šiht, smo pojale, pa ko smo šivale, smo pojale, pa pol ko smo šle domu, smo spet pojale.

ANZEJ SIEGFRIED

Ha?

MOJCA PREVENT

Ja. Mašine so pojale, pa mi smo pojale … Vse je pojalo g'ra po Koroški. Po zibelki slovenstva. Pa ni kaj za tadlat …

ANZEJ SIEGFRIED

Jaz sem se pa dušil v materinci, da sem čisto plav.

MOJCA PREVENT

Ja viš, kk je bvo zadušlivo u tisti omari. Zato sn pa pršla, da te spraim domu.

ANZEJ SIEGFRIED

Samo … v prestolnic sem pa le bil …

MOJCA PREVENT

Jaz pa komi čakam, da bom spet vidva Uršlo s t'sto špico na vrhu pa Peco … G'ra me nč na duši …

ANZEJ SIEGFRIED

Glej …! Tudi tukaj je na vrhu špica …

MOJCA PREVENT

Eh, ti si ja bajžek. Što je ja Nanos. Ke je še Uršla!

ANZEJ SIEGFRIED

Nanos … te pa gremo proti prestolnici.

MOJCA PREVENT

Kek pa tej. Samu na bomo nčka stali. Gremo sam mimo.

ANZEJ SIEGFRIED

Spet pomodri in se ne zmeni za nič več. Glavica mu trdovratno visi na stran, oči ima čvrsto zaprte, ušesa spiralasto zavita, prstke skrčene v pesti.

Druga Šircina uganka

MATEVŽ KOS
Drema v vogalnem sedežu kupeja.

STARA RDEČA OMARA
Se preteguje.

SLOVENSKA MATERNICA
Se preteguje v Stari Rdeči Omari.

VSI
Postajajo nestrpni in vznemirjeni in spet pritiskajo na vrata.

STARA RDEČA OMARA
Kaje! Saj nimate sedišč plačanih!

VSI
Pa bi vseeno počivali v kupeju …

STARA RDEČA OMARA
A-a, ne boste? Še tenko boste piskali! Razen če rešite drugo uganko …

VSI
Bomo, bomo …

MATEVŽ KOS
Se zbudi.
Kakšen hrup je to?

STARA RDEČA OMARA
Poslušaj zdaj še ti drugo uganko …!

MATEVŽ KOS
Eh, poznam jaz to Sfingino finto iz tiste ruske knjige.

STARA RDEČA OMARA
No, … le posluh.
Takole se glasi:
Ko so se ladje sedme ameriške flote zasidrale na postaji Koper, jih niso pričakale partijke; če pa kljub temu lahko rečemo partijke aktivistkam civilne družbe, je bila vsaka tretja blondinka. Ko je sedma ameriška flota izplula, se je pokazalo naslednje: vsaka tretja aktivistka je bila posiljena, vsaka četrta posiljena je bila aktivistka, vsaka peta posiljena aktivistka blondinka; vsaka deveta posiljena blondinka pa je bila aktivistka. Če je bilo v Kopru takrat štiristo osemindvajset deklet – povej, koliko je bilo med njimi nedotaknjenih nepartijskih rjavolask!

VSI
Na koga pa zdaj namiguje, kuzla omarina?

MATEVŽ KOS

Zakaj so rjavolaske vse nedolžne, blondinke pa vse do zadnje posiljene? Kaj bi rada povedala, omara parazitska?

Vrta s prstom v čelo.

VSI

Posedejo na tla hodnika. Vlak se spušča proti Vrhniki.

MATEVŽ KOS

In še to. Ladjevje sedme ameriške flote ni bilo zasidrano v Kopru, temveč na postaji v Petuških.

STARA RDEČA OMARA

Zardi.

Res je. Bom pripravila naslednjo uganko.

VSI

Le daj! Pripravi!

Intermezzo 3

Načrtovan pred Brezovico, a vlak že briše proti Škofljici in Grosupljem.

= 3 + 4 minutni dramski tekst=

Peter pred zakonom nebeških vrat

(Prepir na poti iz vic v nebesa)

Čas dogajanja:
okoli božiča, 10. 7. 2009:

(... v 33. + 44. letu = umrl pisatelj + dolgoletni ljubljanski mestni svetnik Peter Božič ...)

Kraj dogajanja:
pred vrati božjega kraljestva.

MENTOR PETER

Iz dežele, Ljubljana imenovane, jo peš primaha pred vrata božjega kraljestva.
Prosim, ali ne bi smel notri?

SVETI PETER

Si trebi nohte in niti ne dvigne pogleda.
Kod si prišel? Po božji poti?
Zdaj ti ne morem dovoliti noter.

MENTOR PETER

Sitnari kot vedno.
Ne, po Titovi cesti.
Ali bom torej smel noter pozneje?

SVETI PETER

Si z otrebljenimi nohti trebi zobe, široko zija in gleda v zrak. Z grlenim glasom spregovori.
Gtudgi gtitovga gcegta jge na gbogji pogi.
Potem izmakne prst iz ust, vendar pozabi spustiti pogled.
Mogoče boš smel pozneje, a zdaj ne.

MENTOR PETER

Ostro kot vedno.
Boga ni.
Potem se nagne mimo vratarja in skuša pokukati, kaj je za vrati.

SVETI PETER

Skriva, kar je za njegovim hrbtom.
Titota tudi ne … šc, šc, šc …

MENTOR PETER

Še kar tišči in se hoče izmuzniti mimo vratarja.

Vedno se najde kdo, ki določa: ti to, ti to, ti to, ti to …

Potem histerično zakriči.

Jaz hočem to! To, to, to!

SVETI PETER

Neha odganjati prišleka.

Če te tako mika, pa poskusi, pojdi noter, čeprav sem ti prepovedal! Ampak zapomni si: jaz sem mogočen! Pa sem šele najnižji vratar. In pred vsako dvorano stoji vratar, eden močnejši od drugega. Že tretji je tak, da ga ne morem pogledati niti jaz.

Nato se malo odmakne in naredi vrzel, skozi katero bi lahko stopil Mentor Peter.

In kje si bil do zdaj? Si ti montiral pesnike začetnike?

MENTOR PETER

Opazi nastavljeno odprtino in skuša smukniti mimo vratarja.

Najprej sem jih mentoriral, potem sem jih zmontiral …

Ko je že videti, da bo ušel mimo vratarja, mu ta s težko nogo stopi na krajec suknje, ki visi Mentorju Petru do tal, in ta pade na zadnjo plat. Potem spregovori v brado.

Uf, takšnih težav nisem pričakoval. V samostan sem vstopal brez težav, semkaj pa ne gre … In tale vratar je ves kosmat … Hm, hm, hm, kaj bo, kaj bo?

Nato se lokavo nasmeje, seže v žep in izvleče bankovec za 10.000 neveljavnih tolarjev, pljune na Cankarja in pripopa bankovec na vratarjevo čelo.

Sviraj!
In se malo omasti … in me spusti …!

SVETI PETER

Potegne bankovec s čela, ga pogleda proti soncu, nato še malo zagrizne vanj, potlej ga zvije v rolico, pihne Mentorju Petru v uho in ga frcne v nos ter ga pahne nazaj na pot, po kateri je prišel.

Vzamem samo zato, da ne boš mislil, da si kaj opustil.

Nato se začne praskati po vratu.

To je tako, kot da bi bil pred zakonom.

MENTOR PETER

Pred zakonom smo vsi enaki!

SVETI PETER

Ja, pa ja! Enaki … Samo da sta Franci K. in Anita notri, ti si pa tu.

MENTOR PETER

Že prav.

Se obrne, pokaže Svetemu Petru hrbet in jo odmaha nazaj proti Ljubljani in še naprej.

Zdaj grem in se zaprem. V Pleterje, napišem dramico ali dve in pridem spet sem!

Vrata se zaprejo.

Konec poti? Nemogoče!

Od sprednjih vagonov se med Vsemi razširja novica proti zadnjemu kupeju v zadnjem vagonu.

VSI

Proge ni …, proge ni …, proge ni!

STARA RDEČA OMARA

Odpre vrata.

SLOVENSKA MATERNICA

Odpre ustje.

MOJCA PREVENT in ANZEJ SIEGFRIED

Se ne ganeta.

MATEVŽ KOS

Pogleda skozi okno iz kupeja.

DRAGO KOS

Pogleda skozi okno v kupe.

VSI

Ni poti …, ni poti …, ni poti …

MATEVŽ KOS

Treba bo nazaj. Kočevje, Ljubljana, Trbovlje, Zidani most.

ANZEJ SIEGFRIED

Ne nazaj! Ne nazaj!

MOJCA PREVENT

Samo naprej. Samo naprej.

DRAGO KOS

Le naprej, le naprej. Dokler je še ceste kej.

SLOVENSKA MATERNICA

Se zapre.

STARA RDEČA OMARA

Se zapre.

VSI

Si oddahnejo.
Bomo pa nesli Staro Rdečo Omaro do Črnomlja. Morda nas potem spuste v kupe.

DRAGO KOS

Tam vas čaka vlak. Na slepem tiru v Črnomlju.

Kupe se odpre.
Zapre se
zastor.

<u>ČETRTI KOS POTI</u>
(Drago Kos)

<u>KOČEVJE – ŠTORE</u>

Vstopijo še:

Goran Gluvić- starejši dramatik srednje generacije;
Goran Glumić - starejši prozaist srednje generacije;
Daniil Harms - srednji dramatik in prozaist starejše generacije;
Kosmo – Tomaž Kosmač, nosač Fa-Bule.

FRAGMENTI NA KOSIH

<u>Kočevje – Črnomelj:</u> **Voda ponika v Kočevskem rogu;**
<u>Črnomelj – Zidani most:</u> **Tretja Šircina uganka;**
<u>Zidani most – Laško:</u> **Intermezzo 4 / Obisk alkoholika;**
<u>Laško – Štore:</u> **Dvanajst Kosmovih popotnih dni.**

Voda ponika v Kočevskem rogu

VSI
Tovorijo Staro Rdečo Omaro skozi Kočevski rog. Dežuje.

STARA RDEČA OMARA
To so človeške ribice.

SLOVENSKA MATERNICA
To so ribe ljudje.

DRAGO KOS
To so ribje kosti.

MOJCA PREVENT
Proteus anguinus parkelj.

ANZEJ SIEGFRIED
Se ne zmeni ne za vodo ne za človeške ribice v njej, glavica mu niha v ritmu nosačev Stare Rdeče Omare, očke ima čvrsto zaprte, uheljčke spiralasto zavite, prstke skrčene v pesti.

MOJCA PREVENT
Parkelj!
Hudič!
Satan!
Lucifer!

DRAGO KOS
Ne kliči hudiča, še sam preveč rad pride!
Toči vodo iz gumijastih škornjev.

SLOVENSKA MATERNICA
Negibno leži in se ji zdi, da je omara krsta.

STARA RDEČA OMARA
To so ribji ljudje.
Homo sapiens sapiens – Proteus anguinus anguinus.
Proteus anguinus parkelj – Homo sapiens hudič.

VSI
V daljavi zagledajo Črnomelj.
Ah! Končno! Črnomelj!

Zastor
se prevesi v jutro.

Tretja Šircina uganka

VSI

Na hodniku zadnjega vagona pred zadnjim kupejem. Mimo okna hiti napis Hudo.

DRAGO KOS

Sedi na Stari Rdeči Omari in lista po zapiskih Janka Kosa, Marjance Kos in Matevža Kosa.

STARA RDEČA OMARA

A veš, da si težak! Že tako nosim Slovensko Maternico. Zdaj pa še tebe …

SLOVENSKA MATERNICA

Zamolkel glas iz notranjosti Stare Rdeče Omare.
Jaz nosim Mojco pa Anzeja …

DRAGO KOS

Ne dvigne pogleda iz zapiskov.

Ne bodo reševali takšnih ugank, Stara Rdeča Omara! Oprosti, ampak ne bodo jih! To so svinjske uganke.

STARA RDEČA OMARA

Če ne rešijo vsaj ene uganke, ostanejo vrata kupeja zaprta!

VSI

Zastavi nam lepšo uganko!

STARA RDEČA OMARA

Ha, ha! No, pa naj bo!
Kot vemo, v Celovcu ni točk A. Zato tudi ni točk C. So samo točke B. Torej: Anzej, ki je hotel rešiti Mojco, je stopil s točke B1 proti točki B2. V istem trenutku je Mojca, ki je hotela rešiti Anzeja, stopila s točke B2 proti točki B1. Ni znano, kako sta se oba znašla na točki B, oddaljeni od točke B1 dvanajst anzejskih pljunkov, od točke B2 pa šest mojčinskih pljunkov. Če upoštevamo, da je Anzej pljuval tri metre dvainsedemdeset centimetrov daleč, Mojca pa sploh ni znala pljuvati – ali je potem Mojca sploh šla reševat Anzeja?

VSI

Moj bog! Je res pošizila, ta ušiva Stara Rdeča Omara? Kaj pa klobasa?

DRAGO KOS

Zakaj bi neki v Celovcu ne bilo točk A in točk C, ampak samo točke B?

VSI

Na koga meri, omara pesjanska?

DRAGO KOS

Ne dvigne pogleda iz zapiskov.

Ha. Poznam to. To je za slovenske razmere prirejena uganka iz ruske knjige Moskva – Petuški.

VSI

Ja, ja. To uganko naj rešijo Vsi drugi.

Hrup jeklenih koles vlakovne kompozicije na zbrušenih tirnicah Zidanega mosta preglasi glas Vseh.
Divje zaniha na steklenih vratih kupeja
zastor.

Intermezzo 4

Načrtovan v Laškem, a vlak že piska proti Celju.

Obisk alkoholika
(Razkritje skrivnostne neresnice)

Časi in okraji dogajanja:
Danes. Norišnica Noršinci. 22. 10. 2009. In 1993 Harms. Danes ...

(... mi, ljudstva, sprejemamo načela in določamo načine, ki bodo zagotovili, da se oborožena sila ne bo uporabljala, razen če je to v splošnem interesu, in ker je z vidika žrtev vseeno, kateri režim jih je iz kakršnegakoli razloga prikrajšal za svobodo, jih mučil ali ubijal, zato sprejemamo deklaracijo o seznanitvi z resolucijo, da mi, ljudstva, sprejemamo načela in določamo načine, ki bodo zagotovili, da se oborožena sila ne bo uporabljala, razen če je to v splošnem interesu, in ker je z vidika žrtev vseeno, kateri režim jih je iz kakršnegakoli razloga prikrajšal za svobodo, jih mučil ali ubijal, zato sprejemamo deklaracijo o seznanitvi z resolucijo, da mi, ljudstva, sprejemamo načela in določamo načine, ki bodo zagotovili, da se oborožena sila ne bo uporabljala, razen če je to v splošnem interesu ...)

Prizor v parku pred Harmsovo celico

GORAN GLUVIĆ
Ej, kje so časi, ko sem bil bolničar v norišnici.

GORAN GLUMIĆ
A nisi bil norec v bolnišnici?

GORAN GLUVIĆ
Ne. Bil sem bolničar v norišnici. Norce sem vodil na sekret.

GORAN GLUMIĆ
A so bili zato norci, ker si jih vodil na sekret, ali si jih vodil na sekret zato, ker so bili norci?

GORAN GLUVIĆ
To je zdaj vprašanje?

GORAN GLUMIĆ
To je zdaj vprašanje!

GORAN GLUVIĆ
Pol tega, pol onega.

GORAN GLUMIĆ
Pol česa?

GORAN GLUVIĆ
Ne! Pol kile!

GORAN GLUMIĆ

Ne! Pol časa!

GORAN GLUVIĆ

Pred polčasom sem jaz, ne pa ta, … kako že, Pe Er, … pisal Harmsa!

DANIIL HARMS

V hipu pred časom umre od lakote v splošnem interesu.
... Mesarica, vrv, giljotina, krogla, električni stol, kemikalije… – ostanejo intaktni.

Park.
Konec.
Zastor.

Dvanajst Kosmovih popotnih dni

Vlak pelje počasi skozi Celje.

PE ER
Se na Hudinji požene za kompozicijo. V teku dohiti zadnja vrata zadnjega vagona.

KOSMO
Sam na hodniku vagona, izločen iz množice Vseh, iz vozečega vlaka ponudi Pe Eru roko.

DRAGO KOS
Ne more skočiti iz svoje kože. Oko je pripeto na okna, na vrata vagona. Zato vidi vse in skoči iz kupeja, da bi preprečil zastonjkarstvo. Pri tem se spotakne na velikem Kosmovem čevlju in pade skozi okno vagona naravnost v celjski pisker.

PE ER
Zadihan pristane na hodniku vagona.

KOSMO
Kosmo.

PE ER
Kos.
Kos ovel.
Kos mač.
Kos mo.

KOSMO
Kos mač. Tu mač. Za kolege Kosmo Hydroglista.

PE ER
Hitra Glista.

KOSMO
Prhne.
Slab Štos.
Ej. A ti si tu doma. Iz Cela?

PE ER
S celjskega. Aha.

KOSMO
Potegne iz znamenite bule. Fa Bule.

PE ER
Aha, aha. Pa ti?

KOSMO
Na poti sem bil ducat dni. In zdaj četrti dan po novem.
Potepal sem se po Sloveniji. Začel sem s Schengenfestom v Vinici, rojstnem kraju Otona Župančiča.

Prvi dan: Elvis Jackson in Hladno pivo. Blaten sem spal v avtu voznika, ki me je pripeljal, in mu ga totalno zapackal.
Drugi dan: Sell Out in Big Foot Mama. Že dopoldne sem začel tankati z dvema hipijema iz Črnomlja, ki sta zgradila bajto iz slame. Na prizorišču sta prodajala koruzo in obležal sem tam nekje.
Tretji dan: Laibach in trubači. Telo ni zdržalo do konca festivala. Sredi Boban i Marko Marković orkestra sem poiskal spalko in padel vanjo.
Četrti dan: Trezen. Dolgčas.
Peti dan: Iz Vinice na slovensko obalo. Dež.
Šesti dan: V Kopru obiščem Breclja in si ogledam razstavo o Bukowskem, ki razočara. Zgolj neke malarije nekega kvazi slikarja. Bukowski bi bruhal v grobu.
Sedmi dan: Grem v Piran k neki frendici. Drugačna, kot jo poznam. Mogoče je bila totalno zadeta samo ob meni, mogoče je počena vsak dan. Kar medlela je od droge. Dež me odreši, da se hitro poslovim.
Osmi dan: Trezen. Dolgčas.
Deveti dan: Na Orleke v Izolo. Harmonikar Jure Tory se me ne spomni najbolj. Nočem se vsiljevati, zato dokončam vino v kampu.
Deseti dan: Pri Breclju se seznanim s Franjem Frančičem. Pozna moja dela in so mu všeč. Kakor jaz tovori s sabo v ruksaku vino, le da on črno, jaz belo bevando. Podari mi dve knjigi.
Enajsti dan: Ne ločim več med pijanostjo in treznostjo. V kampu mi pljunejo telefon.
Dvanajsti dan: Dovolj je bilo! Smer – Godovič.
Potem tri dni abstiniram. Bi še, ampak ne smem.
Zato sem spet na poti.
Pa ti?

PE ER

A jaz. Na Gosposvetsko polje. Da damo Anzeja nazaj v življenje.

KOSMO

Aha?

PE ER

Aha. Aha. Sej zdaj greš tja še ti.

KOSMO

Pa že … Ne vem, kam pelje vlak?

PE ER

Saj ne pelje več. Stojimo. V Štorah.

Zastor

se izgubi med velikimi kupi starega železja.

PETI KOS POTI
(Marta Kos)

ŠTORE – LIMBUŠ

Vstopijo:
Marta Kos – nam draga, najdražja …, za trenutek naj odloži Delo;
Dela Vka – 38-letna priučena šivilja;
Mar Cel – moderator brez kosa zemlje;
Lana Svet – 70-letna priučena pravljičarka z rovnico;
Rok Vevar – literarno teoretični utemeljitelj plesnega teatra DH.

FRAGMENTI NA KOSIH

Štore: **Zelo Drago;**
Šentjur – Pragersko: **Homo anguinus satan;**
Pragersko – Bohova: **Intermezzo 5 / Male skrivnosti, velike neumnosti;**
Bohova – Limbuš: **Tri srca.**

Zelo Drago

MARTA KOS

V dragi obleki med kupi starega železja.

Kaj dragi?! Najdražji!

MARTA KOS

V dragi obleki med kupi starega železja. Naredi trobljo z rokami. Na prstih se bleščijo dragi prstani.

Kaj dragi?! Najdražji!

MARTA KOS

V dragi obleki med kupi starega železja. Naredi trobljo z rokami. Na prstih se bleščijo dragi prstani. Stopi na prste v dragih čevljih z visoko petko.

Kaj dragih!? Najdražjih!

MARTA KOS

V dragi obleki med kupi starega železja. Naredi trobljo z rokami. Na prstih se bleščijo dragi prstani. Stopi na prste v dragih čevljih z visoko petko. Globoko zajame sapo, da ji zelo draga biserna ogrlica zdrsne v dekolte.

Kaj zelo draga!? Celo najdražja!

VSI

No, a bo kaj!?

MARTA KOS

V dragi obleki med kupi starega železja. Naredi trobljo z rokami. Na prstih se bleščijo dragi prstani. Stopi na prste v dragih čevljih z visoko petko. Globoko zajame sapo, da ji zelo draga biserna ogrlica zdrsne v dekolte.

Na vso moč zavpije.

Drago!
Draaaaaaaaaaa! Gooooooooooooo!

VSI

Koga iščete?

MARTA KOS

Drago.
Kos.
Kos Drago.
Drago Kos.

VSI

Drago je v piskru.
Drago je v celjskem piskru.
Drago je v celjskem piskru iz tovarne piskrov Emo Celje.

MARTA KOS
Moral bi paziti na Mojco in Anzeja! Zdaj ga pa ni!?

VSI
Mojca in Anzej sta v Slovenski Maternici v Stari Rdeči Omari v kupeju za steklenimi vrati.

Pred njimi je zagrnjen
zastor.

Homo anguinus satan

Vlak se ziblje čez podtalne vode proti Pragerskemu.
Kupe se ziblje s Staro Rdečo Omaro, v kateri se ziba Slovenska Maternica, toplo zavetišče Anzeja in Mojce.

MOJCA PREVENT in ANZEJ SIEGFRIED
Se zibata v Slovenski Maternici.

ANZEJ SIEGFRIED
Očke ima čvrsto zaprte, uheljčke spiralasto zvite, prstke skrčene v pesti.
Nekaj momlja z visečo glavico.

MOJCA PREVENT
Kaj praviš?

ANZEJ SIEGFRIED
… ula. Gn … je … h kraju … mn …, žrešnežev, … nimajo dna …

MOJCA PREVENT
Kaj pravijo drugi?

ANZEJ SIEGFRIED
… zemlji ptiči mrtvi padajo z neba …

MOJCA PREVENT
Živčno.
Lažeš.

ANZEJ SIEGFRIED
In da ribe ležijo mrtve na bregovih Drave … in da se ljudem kože s kosti lupijo, … da se ljudem kosti mehčajo …

MOJCA PREVENT
Ne verjamem.

MARTA KOS
Samo to šteje, kar kdo verjame. Samo to je res, kar je v naših glavah.

ANZEJ SIEGFRIED

Pa pusti, če ne verjameš!

Nadaljuje bolj zase kakor za Mojco.

Baaaa, svinjarija. Fosfati, nitriti, nitrati, fosfati, vse noter v reke, reke pa v morja, Minamata, … samo da dobički rastejo.
Monoksidi v zraku, žveplo v zraku, svinec v solati, svinec v sklepih, arzen v jabolkih, … živo srebro v ribah, živo srebro v ljudeh …

Proti Mojci.

Da veš, Mojca, kruh je zunaj zastrupljen, voda gnila, sirene tulijo, baaa …

MOJCA PREVENT

Pretiravaš, Anzej, ti bi me samo rad prestrašil …

MARTA KOS

Ne boj se, … ne boj se, … vse je v zakonitih normativih! Fosfati se dvignejo, nitrati se dvignejo, voda se dvigne, zakoni se dvignejo, normativi se dvignejo, … samo to je res, kar imamo v glavah.

ANZEJ SIEGFRIED

Naivka.

MARTA KOS

Ne bodi naivna! Če ne poveš, ni res.
Piar! Poslušaj piar!

PE ER

Ko se zapiše, je vse res.

Rez.

Zastor.

Intermezzo 5

Načrtovan v Orehovi vasi, a vlak drči naravnost proti Bohovi.

Male skrivnosti, velike neumnosti
(velike mojškre)

Čas dogajanja:
v studiu si ti, 4. maja 2009

(Svetlanina pravljica za lahko noč (brez skrbi: gratis!):
»Kriza je za službe. Za delo še vedno ni kriza. Delo se vedno dobi.
Ti, ki ne veš! Svobodna odločitev je, da rečeš: 'Ne pustim se več poniževati in izkoriščati! Vzel bom v roke rovnico. Posadil bom krompir!'
Jaz vem!
Kajti! Jaz sama sem morala prijeti za rovnico. Zato ker se svobodno odločam. Zase. Tudi sama sem se morala občasno preživljati s fizičnim delom. In spet bi se, če bi bilo treba.«)

DELA VKA
Priplava iz Mure.

MAR CEL
Jo otre z mehko rdečo frotirko.

LANA SVET
Z desnico piše pravljico, z levico brusi rovnico.

MAR CEL
Kaj je to Svoboda?

LANA SVET
Svoboda je, ko lahko delaš, kar hočeš, kjer hočeš in kolikor hočeš.

DELA VKA
Svoboda je, če lahko kaj delaš. Da nisi lačna.

LANA SVET
Svoboda je, da delajo, da niso lačni?

MAR CEL
Seveda! Brez dela ni jela.

DELA VKA
Brez dela ni plače.

LANA SVET
Če nimajo plače, pa naj vzamejo zaslužek.

DELA VKA

Zaslužek gre zaslužnim!

LANA SVET

Pa si nasadi krompir!

Porine Deli Vki v roke rovnico.

DELA VKA

Za krompir je rovnica prevelika. Zemljo premika motika.

MAR CEL

Kdor velikega ni vreden, z malim ni zadovoljen.

Ugasne prenosni računalnik.

DELA VKA

Se podpira z rovnico.

LANA SVET

Z desnico piše zaključek pravljice, z levico lovi ravnotežje.

MAR CEL

Lonec. Konec!

Zastor

pade na kos neobdelane slovenske zemlje.

ANDREJA KOPAČ

Smo blizu? Tvojim domačim krajem?

SIMONA HAMER

Ah, … moje domače srce! Boli …

ROK VEVAR

Že dneve in tedne in leta stoji na postaji. In čaka kot toliko drugih na vlak, ki prihaja. Maha na peronu Limbuš.

ANDREJA KOPAČ

Banda ljubljanska.

SIMONA HAMER

Ah, … moje ljubljansko srce! Boli …

ANDREJA KOPAČ

Parazit gledališki!

SIMONA HAMER

Ah, … moje gledališko srce! Boli …

ROK VEVAR

Rajtam grie š'ti cug na Koroško.

ANDREJA KOPAČ

Koroško, Koroško.
Korotan!

ROK VEVAR

Tej bomo pa ja brt na brt pojali naše koroške pesmi. Mojcej, oh, Mojcej …

MOJCA PREVENT

Jej, jej! Pa od Marjana Smodeta, pa Pidžija, pa Milana Kamnika …

ROK VEVAR in MOJCA PREVENT

Zapojeta dvoglasno.

Katera pot vodi na Koroško? Pred mrakom moram biti tam. Oh, prehoditi moraš tisoč milj, potem levo in desno.

Križpotje ti bo pokazalo še v hrib in spet v dolino, potuj počasi in čez mesecev sedem prišel boš na Koroško!

ANZEJ SIEGFRIED

Zaničljivo prhne.

A to je tista skrb za naš slovenski jezik!?

MOJCA PREVENT

Rajtam, bi še ano zapojala.

ROK VEVAR

Pa dejma od Pidžija!

MOJCA PREVENT

Pa ne znam kr kere od Pidžija.

ROK VEVAR

Te pa dejma Smodetovo Mrtvo reko …!

ROK VEVAR in MOJCA PREVENT

Zapojeta dvoglasno.

Starec je govoril mi, da bila si lepa ti, kakor rosa jutranja polna si življenja bla! Zdaj pa gledam, reka, te, ko vališ počasi se, zdaj osamljena si vsa, polna mrtvega blaga!
Mrtva reka, kam hitiš, mrtva reka, kam bežiš, kje zelenje tu je zdaj, kje so ribe, tvoj siiiiijaj?

Pesem odmeva dolgo v noč
s perona kolodvora Limbuš.
Do zore ni
zastora.

PREDZADNJI KOS S POTI
(Petra Kos)

LIMBUŠ – OTIŠKI VRH

Vstopijo še:
Petra Kos – ima povsod svoj nos in je vsemu kos;
Seme Nič – Simona Semenič, prva največkrat nagrajena Grumova nagrajenka;
Jovo – Dušan Jovanović drugi največkrat nagrajeni Grumov nagrajenec.

FRAGMENTI NA KOSIH

Limbuš – Fala: **Počasi zaključujmo …!;**
Fala – Ožbalt: **Četrta Šircina uganka;**
Ožbalt – Muta: **Zadnja Šircina uganka;**
Muta – Otiški vrh: **Intermezzo 6 / 1fantek.ven 1. del**

<u>Počasi zaključujmo …!</u>

ANDREJA KOPAČ

Za kaj se gre v tej pesnitvi?

KOSMO

Za kaj gre, je pravilno.

SIMONA HAMER

Saj je vseeno.

KOSMO

Ni, ni. Če gre za lepoto jezika ...

ANDREJA KOPAČ

A za to se gre?

KOSMO

Ja. Za to gre.

SIMONA HAMER

Ampak tega nisi nikjer zapisal.

KOSMO

Saj ne pišem jaz te pesnitve. Jaz sploh ne pišem pesnitev! In sploh, a je treba res vse napisati?

ANDREJA KOPAČ

Ja.

KOSMO

Ne. Ni treba čisto vsega napisati.

SIMONA HAMER

Ni?

KOSMO

Ni.

ANDREJA KOPAČ in SIMONA HAMER

Potegneta iz Kosmove Fa-Bule vsaka po en oziroma dva dolga požirka vsega skupaj in gledata rjavo kalno Dravo, ki hiti v oknu zadnjega vagona.
Več v Fa-Buli niti ni bilo.

KOSMO

Drgne lenonke in ne vidi nič.

Niti
zastora.

Četrta Šircina uganka

Drava enolično leze od ene do druge hidroelektrarne.

VSI

Želijo pogled na zelen gozd. Pritisnejo na vrata kupeja.

STARA RDEČA OMARA

Se glasno reži.

Ha, ha, ha.

Mane si roke.

SLOVENSKA MATERNICA

Postavi naslednjo uganko!

STARA RDEČA OMARA

Vsem.

Ta vam bo vzela sapo, a, vi topoglavci. No, poslušajte četrto uganko!
Britanskemu premieru lordu Chamberlainu je pri odhodu iz postajne restavracije v Petuških spodrsnilo na kdo ve čigavem izbljuvku – in med padcem je prevrnil sosednjo mizico. Na mizici so bile pred padcem naslednje stvari: dva kolačka po 35 kopejk, dva bifteka à la Stroganov po 73 kopejk vsak, dve vimeni po 30 kopejk in dva bokala heresa, vsak po 8 decilitrov. Posode so ostale cele, jedi pa so bile neužitne.
S heresom pa je bilo takole: prvi bokal se ni razbil, vendar je izteklo iz njega vse do zadnje kaplje; drugi bokal se je razbil na drobne koščke, a vendar ni stekla iz njega niti kapljica. Če upoštevamo, da je cena praznega bokala šestkrat večja od cene vimena, ceno heresa pa pozna vsak otročaj – hitro povejte, kakšen račun so izročili premieru lordu Chamberlainu v restavraciji na kurskem kolodvoru?

VSI

Na kurskem kolodvoru?

STARA RDEČA OMARA

Na kurskem kolodvoru!

VSI

Saj mu je vendar spodrsnilo – kje že? V Petuških mu je spodrsnilo. Lordu Chamberlainu je vendar spodrsnilo v petuškovski restavraciji …

STARA RDEČA OMARA

Račun pa je plačal na kurskem kolodvoru. Kakšen je bil ta račun?

KOSMO

Tudi njemu se toži po zelenih smrekah. Drava mu smrdi.

Ti moj bog! Le od kod prihajajo takele Stare Rdeče Omare? Brez nog, brez glave, brez repa, povrhu vsega pa še kvasijo takele slabe vice! In s kakšnim banditskim frisom! Le na kaj cika prasica?

PETRA KOS

To bi morali adaptirati na koroške razmere.

SLOVENSKA MATERNICA

Vleče na ušesa.

To ni Marta Kos.

PETRA KOS

Ne. Marta je izstopila v Limbušu. Šesti kos poti je moj.

VSI

Kaj je zdaj z adaptacijo? Morda uganemo koroško uganko …?

STARA RDEČA OMARA

Vsem.

To vam bo vzelo sapo, a, vi, topoglavci. No, poslušajte adaptirano četrto uganko!
Koroškemu glavarju Jörgu Haiderju je pri odhodu iz postajne restavracije v Gospe Sveti spodrsnilo na kdo ve čigavem izbljuvku – in med padcem je prevrnil sosednjo mizico. Na mizici so bile pred padcem naslednje stvari: dve kremšniti po 35 grošev, dva dunajska zrezka po 5 šilingov 73 grošev vsak, dve klobasi po 30 grošev in dva bokala jabolčnika, vsak po 8 decilitrov. Posode so ostale cele, jedi pa so bile neužitne.
Z jabolčnikom pa je bilo takole: prvi bokal se ni razbil, vendar je izteklo iz njega vse do zadnje kaplje; drugi bokal se je razbil na drobne koščke, a vendar ni stekla iz njega niti kapljica. Če upoštevamo, da je cena praznega bokala šestkrat večja od cene klobas, ceno jabolčnika pa pozna vsak otročaj – hitro povejte, kakšen račun so izročili koroškemu glavarju Jörgu Haiderju v čakalnici Ljubljana Polje!

VSI

Čakalnica Ljubljana Polje?

STARA RDEČA OMARA

Čakalnica Ljubljana Polje!

VSI

Saj mu je vendar spodrsnilo – kje že? V Gospe Sveti mu je spodrsnilo. Jörgu Haiderju je vendar spodrsnilo na Gosposvetskem polju …

STARA RDEČA OMARA

Račun pa je plačal v Ljubljani Polje. Kakšen je bil ta račun?

KOSMO

Pozabi na zelene smreke, gleda blatno Dravo.

Ti moj bog! Le od kod prihajajo takele Stare Rdeče Omare? Brez nog, brez glave, brez repa, povrhu vsega pa še kvasijo takele slabe vice! In s kakšnim banditskim frisom! Le na kaj cika prasica?

PETRA KOS

Pa je pol poti za nami.

VSI

Veliko več kot pol poti.

Zadnja Šircina uganka

PETRA KOS

Počasi bo že meja …

VSI

Mi vsi pa še povohati ne moremo kupeja!

KOSMO

To niso uganke, Stara Rdeča Omara. To je navadna zafrkancija.

STARA RDEČA OMARA

Ne, pa ni zafrkacija, Kosmo. Uganke so. Če vam tudi naslednja ne bo všeč, … jo bom koj adaptirala nate.

KOSMO

Kar daj, zastavi zadnjo! Adaptiraj jo name!

STARA RDEČA OMARA

Saj jo bom. Samo pazljivo poslušaj!
Torej: po cesti gre Kosmo, nasproti pa mu pride Frančič. 'Danes si pa nekam čuden, Kosmo,' reče Frančič, 'kot da ga imaš pod kapo.' 'Tudi ti si čuden, Frančič. Hodiš in med hojo spiš.' 'Po pravici povej, Kosmo, koliko si ga danes uničil?' 'Bom koj povedal: najprej 1,5 deci pleterske, potem 5,8 deci rebule, 1,5 deci tropinovca, 1,25 brinjevčka in še sedem deci bele bevande. Koliko pa ti?' 'Toliko kot ti, Kosmo, a bevande črne.' 'Kam pa zdaj greš, Frančič?' 'Kam grem? V Gospo Sveto. Pa ti, Kosmo?' 'Tudi jaz jo maham v Gospo Sveto. Ampak saj ti sploh ne greš v pravo smer!' 'Ne, ti ne greš v pravo smer!'
Skratka, prepričevala sta drug drugega, da se morata obrniti. Frančič se je odpravil tja, kamor je šel Kosmo, Kosmo pa tja, kamor jo je mahal Frančič. In tako sta se oba srečala v Ljubljani - Polje. To je vse.
Zdaj mi pa povej: Če bi nihče od njiju ne spremenil smeri, ampak bi šel vsak po svoji poti naprej – kam bi prišla? Kam bi prišel Frančič, mi povej!

VSI

Z upajočim šepetom.

V Gospo Sveto.

STARA RDEČA OMARA

Kje pa še! Ha, ha! Prišel bi v Ljubljano - Polje! In nikamor drugam.

Se smeji in se postavi na zadnje noge.

Kam pa Kosmo? Kam bi prišel Kosmo, če bi šel po svoji poti in ne bi poslušal nasvetov Frančiča? A?

VSI

Mogoče v Gospo Sveto?

Obupano in skoraj jokavo.

V Gospo Sveto, ne?

STARA RDEČA OMARA

Kaj pa v Ljubljano Polje? A tja pa ne!?

Postane ji vroče, kot da se poti od samega zmagoslavja in škodoželjnosti, in loputa z vrati.

Tudi Kosmo bi prišel v Ljubljano - Polje! Kdo neki bi prišel v Gospo Sveto, ha, ha. Nihče, nihče, ha, ha …

PETRA KOS

Počasi bo že meja … Pač. Boste na hodniku.

VSI

Se utrujeno posedejo po tleh.
Muta.
Postanek.
Zastor.
Petra spet poroča o Preventu.

Intermezzo 6

Načrtovan v Dravogradu, a vlak zaide v Otiški Vrh …

1fantek.ven 1. del

JOVO

Se mota v podhodu pred vhodom v gledališče Glej.

Glej, glej, glej! Glej!
Tu bo Hiša orhidej!

Potrka na vrata. Ta se med trkanjem odškrnejo.

SEME NIČ

V predprostoru s petimi fantki igra »gnilo jajce«.

JOVO

Yu-hej! Zdej!
Sem našel Hišo orhidej?

SEME NIČ

Tu nej hiša orhidej. Tu j' zdej utroški vrtec, lej!

JOVO

Pr mej, sej sej.
Tud jest sem tak fantič,
poglej!

Na široko odroči in nagne glavo v levo ter se nasmehne Seme Nič.

SEME NIČ

In ki si dubu tis švejdrst kl'buk, puobič?

JOVO

Skomigne z rameni.

SEME NIČ

No, prijt f'ntk!

JOVO

Steče h krogu igrice »gnilo jajce«, pograbi zmečkan robec, ki leži na tleh, ga pomečka v dlaneh in globoko sklonjen kroži za hrbtom Simone in petih fantkov, ki čepijo v krogu.

Gnilo jajce imam, pa nikomur ga ne dam ...

ZADNJI KOS POTI
(Lojze Kos)

OTIŠKI VRH – GOSPA SVETA / MARIA SAAL

Vstopi
Lojze Kos – še zadnji Kos.

FRAGMENTI NA KOSIH

Otiški vrh – Dolga Brda: **Tiho, tiho, še tiše;**
Dolga Brda – Libuče / Loibach: **Tujčeva pesem;**
Libuče / Loibach – Kamen/ Stein: **Intermezzo 7/ 1fantek.ven 2. del;**
Kamen / Stein – Celovec/ Klagenfurt: **Vzpodbuda;**
Celovec / Klagenfurt – Gospa Sveta / Maria Saal: **Epilog na vojvodskem prestolu.**

Tiho, tiho, še tiše

V kupeju.

STARA RDEČA OMARA

Ti nisi Petra Kos.
Ta zadnji kos poti nas paziš ti? Kdo si?

LOJZE KOS

Sem Lojze Kos.

Kuka skozi zastrti zastor na oknu.

Moram paziti, da ne bi neopaženo od kod prišel koroški glavar Jörg Haider.

Pred kupejem na hodniku vagona vlada pritajena nervoza pred koncem poti. Kmalu bo meja in potem … dvojezično ozemlje.

ROK VEVAR

Odmakne uho z vrat kupeja. Vrata so na notranji strani zastrta. Z zastorom.

Jörg Haider je mrtev.

PE ER

Kleči na tleh hodnika in tipa z dlanmi, kot da bi iskal kontaktne leče.

ROK VEVAR

A iščeš kontaktne leče?

PE ER

Ne. Iščem drobno črno drobtinico.

ROK VEVAR

Pade na kolena in mu pomaga.

Temu so včasih rekli honorar.

PE ER

Neha iskati in sede na nizek okrogel stolec na treh nogah.

ROK VEVAR

Ja, kje pa sediš, ha, ha, ha?

PE ER

Užaljeno pljune.

Na očetovem prestolu.

ROK VEVAR

Se zresni.

A tvoj oče je bil kralj?

PE ER

Ne. Čevljar.

ROK VEVAR

Mama? Šivilja v Preventu?

PE ER

Dela Vka v fabriki Šoštanj.
Leder …

Tik pred mejo se oglasi nežni zvok citer.

ROK VEVAR in PE ER

Se objameta prek ramen in tiho dvoglasno zapojeta.

Ena pot vodi v Ljubljano, druga pelje na Dolenjsko, moja pot vodi na Koroško, tja pod Peco in pod Uršljo.

VSI

Si brišejo solze in smrkajo v robčke.

ROK VEVAR in PE ER

Še tiše. Še bolj čustveno.
Citre še bolj jokavo.

Moja pot želi si me, kliče, ko grem na sever, vzhod, jug, zahod …

Potem naenkrat utihneta.
Citre utihnejo.
Ptice utihnejo.
Koroška meja s Koroško.

LOJZE KOS

Opreza za Jörgom Haiderjem.

Vlak tiho zapelje s Koroške čez mejo na Koroško.
Na oknu si ne upa zanihati niti
zastor.

Tujčeva pesem

Takrat

se naenkrat

prikažejo prve
dvojezične table.

VSI
so tiho kot miške.

MOJCA PREVENT

Zakaj pa tej ne pojate več? Je pa ja bva štk fletna pesm … Pa št'ku lijepa spremlava.

LOJZE KOS

Opreza za Jörgom Haiderjem.

VSI

Zdaj smo pa tu.

MOJCA

Ja, sej pa zato ja. Čist mal še, pa bo Anzi odrešen š'te plave farbe.
Vi kr pojate!
N'č ka se ni treba šajhat …

VSI

Prav po tiho začenjajo mrmrati dvojezični napev.

Intermezzo 7

Načrtovan v Šmihelu, a vlak gre naprej, zahodno. Celovec / Klagenfurt.

1fantek.ven 2. del

PE ER
Se mota v predprostoru Gleja.
Potem stopi na stran, brska po gledaliških listih in govori v brado.
Sem hotel napisati prej.

SEME NIČ
Ne n' vejm, ne n' vejm.

PE ER
Res. Še preden se je zabliskala strela in je udaril grum.

SEME NIČ
Duobru. Nej bu. Vseglih ti verjamem ...

PE ER
Sem se zlagal.

SEME NIČ
Sej sem vejdla.

PE ER
Ne veš.

SEME NIČ
Vejm.

PE ER
Ne veš!
Šc, šc, šc.
Peter Rezman trikrat pihne v Simono Semenič.

SEME NIČ
Se razblini.

PE ER

No, vidiš. Zdaj vem samo jaz.

Potem se skrivi od bolečine.

Ah! Resnica boli!

Zasliši se trkanje na vhodna vrata Gleja.

PE ER

Odšepa v bolečini k vratom in jih odpre.

SEME NIČ

Noseča. Vstopi in se z nasmehom drži za trebušček.

En f'ntk muora uon!

PE ER

Gre sam iz Gleja.

Vzpodbuda

Vrata kupeja se odprejo.

STARA RDEČA OMARA
Se odpre.

SLOVENSKA MATERNICA
Se odpre.

MOJCA PREVENT
Izstopi iz Slovenske Maternice iz Stare Rdeče Omare iz kupeja.
Pod prsmi sklepa dlani v tolpo gnezdece. V zavetju dlani migeta drobna semenčica.

Rajtam, da smo se pelali prdauč nazaj štagersa proti zahodu.

ANZEJ SIEGFRIED
Sliši se le glasek ...

Predaleč se je šlo s to potjo nazaj … in zvem, da z Mojco nisva enojajčna dvojčka … Da sem jaz prišel iz avstrijskih mod…

LOJZE KOS
Potem ti nisi naše gore list?

SLOVENSKA MATERNICA

Ne, ne! Pustite Anzija živeti! Saj sem triglavska roža jaz …

LOJZE KOS

Vsa dolga pot bila je pač zastonj. Najbolje, da ga vržeš proč!

STARA RDEČA OMARA

Vrzi ga v Dravo! Naj gre nazaj, od koder je prišel.

ANZEJ SIEGFRIED
Sliši se le glasek ...

Neeeee, vrnite me nazaj na toplo in mehko!

LOJZE KOS
Ne, ne. V Dravo, … če nisi iz naših jajc.

MOJCA PREVENT

Spusti semenčico v Dravo.

ANZEJ SIEGFRIED

Semenčica odplava nazaj proti Sloveniji. Na vzhod.

SLOVENSKA MATERNICA

Kaj naj zdaj položimo v zibelko slovenstva? Mojco? Neuko toro, ki je vse dni preždela za šivalnim strojem? Hlapčevala gospodi …

KOSMO

Glej! Ne moremo več eksperimentirati. Mojca prave slovenščine ne zna … Anzej, semenčica – je pa odšla.
Razen … če nam … Drava nazaj poteče …

STARA RDEČA OMARA

Za hlapce rojeni, za hlapce vzgojeni, ustvarjeni za hlapčevanje. Gospodar se menja, bič pa ostane, in bo ostal za vekomaj; zato, ker je hrbet skrivljen, biča vajen in željan!

MOJCA PREVENT

S'veda. Zaka pa tej ne!? Sej smo prej tud šivali pa pojali.

Zdaj bomo pa spet pojali.
Pole pa šivali …

LOJZE KOS

Jej, jej, ... a prav vidim? A ni tu nekje … Jörg Haider …?

Mimo zastora švigne dvojezična tabla
Celovec / Klagenfurt.

Epilog na vojvodskem prestolu

Vlak
stoji na stranskem tiru Gospe Svete.

VSI

Stojijo ob vojvodskem prestolu.
Na njem onanira duh Jörga Haiderja.

KOSMO
Si drgne lenonke, nato jih natakne na ušesa in na nos ter se zagleda v duha.

Glej tička, … hi, hi, hi!

LOJZE KOS

Izvleče žepni fotoaparat in išče skozi kukalo.
Kje, kje, kje …?

Potem zagleda samozadovoljujočega se duha Jörga Haiderja.

Poglej tička, … reci čiiiiiz!

VSI
Se nasmihajo.

Zastor
čez vse.